

آموزش قالبیافی

قابل استفاده برای:

کارآموزان فنی و حرفه‌ای، کاردانش و
سایر علاقمندان به هنر قالبیافی

مؤلف:

اصغر خداخواه امامچائی

سرشناسه : خداخواه امامچائی، اصغر، ۱۳۳۱.
عنوان و نام پدیدآور : آموزش قالیبافی / مؤلف: اصغر خداخواه امامچائی.
مشخصات نشر : تهران، کتابخانه فرهنگ، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص. مصور (بخشی رنگی).
شابک : 978-964-155-324-3

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
موضوع : قالی و قالی‌بافی - راهنمای آموزشی، قالی و قالی‌بافی - آزمون‌ها و تمرین‌ها.
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۱ TS۱۷۷۵/خ۴۲۸
رده‌بندی دی‌ویی : ۶۷۷/۶۴۳۰۷
شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۵۶۵۲۶

کتابخانه فرهنگ

شابک : ۳-۳۲۴-۱۵۵-۹۶۴-۹۷۸
ISBN: 978-964-155-324-3

عنوان : آموزش قالیبافی
مؤلف : اصغر خداخواه امامچائی
ناشر : انتشارات کتابخانه فرهنگ
تیراژ : ۱۵۰۰
چاپ اول : ۱۳۹۱
لیتوگرافی : طاووس رایانه
چاپ : اصلانی
صحافی : صالحانی
قیمت : ۸۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸، طبقه چهارم، کتابخانه فرهنگ، تلفن : ۳۰ - ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱
فروشگاه مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸، طبقه اول، کتابخانه فرهنگ، تلفن : ۶۶۴۹۸۹۲۹، فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱
فروشگاه مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و فخر رازی (روبروی دانشگاه) پاساژ فروزنده، کتابفروشی معراج، تلفن : ۶۶۴۹۴۹۶۶

«این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.»

فهرست عناوین

۷	پیشگفتار
۹	فصل ۱: قالیبافی
۹	تاریخچه
۱۱	قالیبافی قبل از اسلام
۱۵	قالیبافی بعد از اسلام
۱۹	شناخت تاریخ و زمان بافت فرش
۲۷	مواد اولیه
۳۲	شستشوی پشم
۳۳	طبقه‌بندی پشم
۳۴	جداسازی پشم بعد از چیدن
۳۵	خصوصیات فیزیکی پشم
۳۷	ریسنده‌گی
۴۱	اندازه‌گیری نمره نخ
۴۲	اندازه‌گیری ضخامت نخ پشم
۴۳	ابریشم
۴۴	خصوصیات فیزیکی ابریشم
۴۵	ریسیدن ابریشم
۴۷	اندازه‌گیری نمره نخ ابریشم
۴۹	پنبه
۵۰	خواص فیزیکی و شیمیایی پنبه

۵۱.....	رسیدن پنبه
۵۴.....	الیاف مصنوعی
۵۴.....	الف - اکریلیک (پشم مصنوعی)
۵۵.....	ب - پلی‌استر (پنبه مصنوعی)
۵۵.....	ج - ویسکوز (ابریشم مصنوعی)
۵۶.....	تشخیص الیاف مصنوعی از طبیعی از طریق سوزاندن
۵۸.....	دارهای قالیبافی و ابزار آن
۶۰.....	انواع دار قالیبافی
۶۱.....	۱- دار قالیبافی ثابت
۶۲.....	۲- دار قالیبافی تحریری
۶۳.....	۳- دار قالیبافی گردان
۶۵.....	۴- دار قالیبافی فندق‌دار
۶۶.....	دار قالیبافی افقی (زمینی)
۶۹.....	ابزارهای ترکی بافت
۷۰.....	ابزار کنترل بافت
۷۱.....	طرح فرش
۷۴.....	حالت‌های نقشه
۷۷.....	زمینه‌های طرح فرش ایران
۸۰.....	نقشه‌های شماره‌گذاری شده
۸۲.....	طرح‌های قالی ایران
۸۶.....	رفع عیب از چله‌ها بعد از چله‌کشی
۹۰.....	بافت فرش
۹۹.....	کشیدگی پودها
۱۰۱.....	مدرج کردن چله‌ها
۱۰۱.....	روش پیش‌کشی
۱۰۲.....	اتصال چله‌های پاره شده
۱۰۳.....	شیرازه
۱۰۶.....	نقشه‌خوانی
۱۰۷.....	جداسازی فرش
۱۰۷.....	پانین‌کشی فرش
۱۰۸.....	رفع معایب فرش

۱۱۶	افزایش بهره‌وری، ایمنی و بهداشت:
۱۲۲	«سئوالات چهارگزینه‌ای»:
۱۳۸	کلید سئوالات قالبیابی:

فصل ۲: چله کشی ۱۳۹

۱۳۹	مقدمه:
۱۴۱	چله کشی:
۱۴۳	نقشه فرش:
۱۴۷	آماده کردن دار قالبیابی:
۱۴۸	سیه‌بندی:
۱۵۰	محاسبه چله فرش براساس نقشه:
۱۵۲	روش چله کشی:
۱۵۶	تنظیم کشش چله‌ها:
۱۵۸	«سئوالات چهارگزینه‌ای چله کشی»:
۱۶۷	کلید سئوالات چله کشی:

فصل ۳: رنگ‌های مصرفی در قالبیابی ۱۶۹

۱۶۹	تاریخچه:
۱۷۱	رنگ چیست:
۱۷۴	رنگ‌های طبیعی:
۱۷۸	رنگ‌های مصنوعی:
۱۸۰	الیاف‌ها:
۱۸۱	سفیدکرد الیاف پشم:
۱۸۱	شستشوی پشم:
۱۸۳	دندانه‌ها:
۱۸۳	دندانه دادن:
۱۸۵	دندانه دادن و رنگریزی با هم:
۱۸۷	ابریشم:
۱۸۸	دندانه‌دان ابریشم:
۱۸۸	رنگریزی ابریشم:
۱۹۰	رنگزاهای اسیدی:
۱۹۱	سئوالات چهارگزینه‌ای رنگ:

کلید سئوالات آشنائی با رنگ‌های مصرفی در قالیبافی ۱۹۶

فصل ۴: آشنائی با طرح‌های قالی ایران ۱۹۷

تاریخچه ۱۹۷

طراحان نامی ایران: ۲۰۸

طرح‌های ختایی: ۲۰۹

برگ‌ها: ۲۱۳

ساقه (بند): ۲۱۵

رسم قوس حلزونی با سه نقطه ۲۱۶

غنچه‌ها: ۲۱۸

اسلیمی‌ها: ۲۲۰

حاشیه قالی: ۲۳۳

سئوالات چهارگزینه‌ای طرح‌های قالی ۲۵۶

منابع ۲۶۶

پیشگفتار

قالیافی از جمله حرفه‌هایی است که چندین حرفه دیگر را نیز مثل زنجیر به هم متصل کرده است به طوری که نبود یکی از این حلقه‌ها باعث وقفه در بقیه حرفه‌های مرتبط خواهد شد به عنوان مثال، این استاد رنگرز است که سالها عمر خود را وقف این کار کرده و رنگ‌های آرام و دلنشین گیاهی را بر روی خامه‌های سرد و بی‌روح می‌نشاند و آنها را به کالای سرمایه‌ای و با ارزش تبدیل می‌کند و همینطور است کار استادان طراح این رشته که با این رنگها جان می‌گیرند و اکنون در موزه‌های بزرگ دنیا در جایگاه شایسته خود جای گرفته‌اند طرح‌هایی که قرن‌هاست با تغییر و تحول‌های زیاد به زمان ما رسیده‌اند و امروز به طرح‌های اصیل و سنتی ایران مشهورند و قالی ایران را با آن می‌شناسند با طرح و رنگ. در دنیای ماشینی و صنعتی امروز تغییر در مورد هر چیزی اجتناب ناپذیر شده است اما به نظر می‌رسد برای این حرفه به‌ترین حالت این است که سنتی باقی بماند با همان رنگهای گیاهی صدها سال پیش و با همان طرح‌های سنتی که گام به گام با فرهنگ مردمان مناطق مختلف کشورمان به پیش آمده است و با هزاران گره‌های ریز و درشت به دست بافندگان هنرمند امروز معرف گوشه‌ای از این فرهنگ غنی و پربار کشورمان است.

فرش ایرانی بازگو کننده هویت ایرانی نیز است و این موضوعی است که هیچ کس نمی‌خواهد آن را نادیده بگیرد پلی است بین مردمانی که در گذشته زندگی کرده‌اند و حالا نیستند و مردمانی که در زمان حال زندگی می‌کنند و آن‌هایی که در آینده خواهند آمد حق دارند میراث مادران خود را به تماشا بنشینند.

در کتاب حاضر علاوه بر قالیافی و چله‌کشی که براساس استاندارد مهارت درجه ۲ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نوشته شده است درباره رنگ‌های مورد مصرف در قالیافی و همچنین آشنائی مقدماتی با طرح‌های قالی ایران که حاصل زحمات و تجربیات استادان این حرفه است آورده شده است که می‌تواند برای هنر جویان و کارآموزان صنایع فرش دستبافت مفید باشد. امید است اطلاعات و دانستی‌های این کتاب علاوه بر سلامت کار و افزایش بهره‌وری هنر جو را به سمت و سوی خلاقیت و روش‌های جدید سوق داده و او را برای آماده شدن به یک کارآفرین موفق رهنمون سازد.

اصغر خداخواه امام‌چائی